

31998R1139

L159/4

EUROOPA ÜHENDUSTE TEATAJA

3.6.1998

NÕUKOGU MÄÄRUS (EÜ) nr 1139/98,

26. mai 1998,

mis käsitleb direktiivis 79/112/EMÜ sätestamata andmete kohustuslikku lisamist teatavate geneetiliselt muundatud organismidest toodetud toiduainete märgistusele

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut,

võttes arvesse nõukogu 18. detsembri 1978. aasta direktiivi 79/112/EMÜ toiduainete märgistamist, esitlemist ja reklaami käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta, ⁽¹⁾ eelkõige selle artikli 4 lõiget 2,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut

ning arvestades, et:

(1) vastavalt geneetiliselt muundatud organismide tahtlikku keskkonda viimist käsitleva nõukogu 23. aprilli 1990. aasta direktiivi 90/220/EMÜ ⁽²⁾ C osale on komisjoni 3. aprilli 1996. aasta otsusega 96/281/EÜ geneetiliselt muundatud sojaõa (*Glycine max* L.) turuleviimise kohta, millel on nõukogu direktiivi 90/220/EMÜ ⁽³⁾ kohane kõrgendatud taluvus herbitsiid glüfosaadi suhtes, ning komisjoni 23. jaanuari 1997. aasta otsusega 97/98/EÜ geneetiliselt muundatud maisi (*Zea mays* L.) turuleviimise kohta, millel on nõukogu direktiivi 90/220/EMÜ ⁽⁴⁾ kohased ühendatud Bt-endotoksiini geenist tulenevad insektitsiidid omadused ning herbitsiid glüfosinaatammooniumi kõrgendatud taluvus, antud luba teatavate geneetiliselt muundatud toodete turuleviimiseks;

(2) direktiivi 90/220/EÜ kohaselt ei ole ohutusega seotud põhjusi, et märkida geneetiliselt muundatud sojaõa (*Glycine max* L.) või geneetiliselt muundatud maisi (*Zea mays* L.) etiketile, et need on saadud geneetilise muundamise viise kasutades;

(3) direktiiv 90/220/EMÜ ei hõlma geneetiliselt muundatud organismidest (edaspidi GMod) saadud elujouetuid tooteid;

(4) mõningad liikmesriigid on võtnud meetmeid nimetatud toodetest valmistatud toidu ja toidu koostisainete märgistamiseks; meetmete erinevused võivad takistada nende toitude ja toidu koostisosade vaba liikumist ning seeläbi kahjustada siseturu toimimist; seepärast tuleb kõnealuste toodete osas vastu võtta ühenduse ühised märgistuseeskirjad;

(5) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. jaanuari 1997. aasta määruse (EÜ) nr 258/97 (uuendtoidu ja toidu uuendkoostisosade kohta) ⁽⁵⁾ artikliga 8 nähakse ette täiendavad märgistuse erinõuded, et tagada lõpptarbijale nõuetekohane teave; neid täiendavaid märgistuse erinõudeid ei kohaldata toidu või toidu koostisosade suhtes, mida ühenduses märkimisväärses ulatuses kasutati inimestarbijaks enne määruse (EÜ) nr 258/97 jõustumist ning mida seetõttu ei käsitata uuenditena;

(6) konkurentsimoontuste vältimiseks peavad samadel alustel põhinevad lõpptarbija teavitamiseks ettenähtud märgistuseeskirjad kehtima nii GModest koosnevate või neist saadud toidu ja toidu koostisosade suhtes, mis viidi direktiivi 90/220/EMÜ kohase nõusoleku alusel turule enne määruse (EÜ) nr 258/97 jõustumist, kui ka toidu ja toidu koostisosade suhtes, mis viiakse turule pärast seda;

(7) komisjoni 19. septembri 1997. aasta määrusega (EÜ) nr 1813/97, mis käsitleb direktiivis 79/112/EMÜ ⁽⁶⁾ sätestamata andmete kohustuslikku lisamist teatavate geneetiliselt muundatud organismidest toodetud toiduainete märgistusele, nähti seepärast ette eespool nimetatud toodete märgistamise üldeeskirjad;

(8) nüüd on viivitamata tarvis kehtestada ühtsed üksikasjalikud ühenduse eeskirjad määruse (EÜ) nr 1813/97 reguleerimisalasse kuuluvate toiduainete märgistamiseks;

⁽¹⁾ EÜT L 33, 8.2.1979, lk 1. Direktiivi on viimati muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 97/4/EÜ (EÜT L 43, 14.2.1997, lk 21).

⁽²⁾ EÜT L 117, 8.5.1990, lk 15. Direktiivi on viimati muudetud direktiiviga 97/35/EÜ (EÜT L 169, 27.6.1997, lk 72).

⁽³⁾ EÜT L 107, 30.4.1996, lk 10.

⁽⁴⁾ EÜT L 31, 1.2.1997, lk 69.

⁽⁵⁾ EÜT L 43, 14.2.1997, lk 1.

⁽⁶⁾ EÜT L 257, 20.9.1997, lk 7.

- (9) eelkõige on määruse (EÜ) nr 258/97 artiklis 8 kehtestatud lähenemisviisi kohaselt vaja tagada, et lõpptarbijat teavitataks kõikidest toidu tunnustest või omadustest, nagu näiteks koostis, toiteväärtus või mõju toitumisele või ettenähtud kasutusviis, mille tulemusena kõnealune toit või toidu koostisaine ei ole enam samaväärne olemasoleva toidu või toidu koostisainega; sel eesmärgil tuleb märgistusnõudega hõlmata toit ja toidu koostisosad, mis on valmistatud geneetiliselt muundatud sojaost või geneetiliselt muundatud maisist, mis ei ole samaväärne tavapäraste analoogidega;
- (10) määruse (EÜ) nr 258/97 artiklis 8 kasutatud lähenemisviisist lähtudes peavad märgistusnõuded põhinema teaduslikul hinnangul;
- (11) seepärast on vaja kehtestada eespool nimetatud toodete selged märgistuseeskirjad, mis võimaldavad usaldusväärset, hõlpsasti korratavat ja tegelikkuses võimalikku ametlikku kontrollimist; tuleks välja arendada üldised teaduslikult põhjendatud kontrollimisviisid;
- (12) samuti tuleks tagada, et märgistusnõuded ei oleks liialt keerukad, ent oleksid siiski piisavalt üksikasjalikud ja annaksid tarbijatele vajalikku informatsiooni;
- (13) praegusel etapil on eespool nimetatud nõudmistele enim vastav kriteerium geneetilise muundamise tagajärjel saadud valgu või DNA olemasolu toidus või toidu koostisosades; sellise lähenemisviisi võiks uue teadusliku tõendmaterjali põhjal uuesti läbi vaadata;
- (14) ei saa välistada toiduainete juhuslikku saastumist geneetilisest muundamisest tuleneva DNA või valguga; sellisest saastumisest tulenevat märgistamist tuleks vältida, seades sisse DNA ja valgu tuvastamisläve;
- (15) asjakohase teaduslase nõuande saamisel tuleks viivitamata arutada küsimust, kas geneetilisest muundamisest tuleneva DNA või valgu olemasolu miinimumläve on võimalik kehtestada, ning kui, siis millisel tasemel;
- (16) toit ja toidu koostisosad, mis on valmistatud geneetiliselt muundatud sojaost (*Glycine max* L.) või geneetiliselt muundatud maisist (*Zea mays* L.) ja milles on olemas geneetilisest muundamisest pärit DNA, ei ole samaväärsed tavapäraste analoogidega ning neile tuleks seepärast kohaldada märgistusnõudeid;
- (17) on võimalik, et geneetilisest muundamisest tulenev valk või DNA on edasiste tötlusetappide käigus hävinud; sellisel juhul tuleks toitu ja toidu koostisosi käsitada märgistuse seisukohalt tavapärastega samaväärsetena; seepärast tuleks lubada jätta need märgistamata; tuleks koostada selliste toodete loetelu;
- (18) siiski võivad mõned tötlusviisid eemaldada DNA, mitte aga valke; välistada ei saa võimalust, et nimetatud viise võidakse kasutada seoses toiduga; samaväärsetena tavapärastega ei saa käsitada toitu ja toiduaineid, milles puudub geneetilisest muundamisest tulenev DNA, kuid milles sisalduvad geneetilisest muundamisest tulenevad valgud; seepärast peaksid nende toodete kohta kehtima märgistusnõuded;
- (19) vajalik teave tuleb esitada koostisainete loetelus, välja arvatud toodete korral, millel selline loetelu puudub ning mille puhul teave tuleb selgelt esitada toote märgistuses;
- (20) käesolev määrus ei piira ettevõtjate õigust lisada oma toodete märgistusele vabatahtlikult väiteid muude kui käesolevas määruses nimetatud andmete kohta (nt geneetiliselt muundatud sojaost või maisist valmistatud toidu või toidu koostisosade puudumine või nimetatud toidu või toidu koostisosade olemasolu juhtudel, kus seda ei ole võimalik teaduslikult tõendada, kuid on muid tõendeid), kui nimetatud väited esitatakse kooskõlas direktiivi 79/112/EMÜ sätetega;
- (21) kavandatavate toimingute ulatust ja mõju silmas pidades on käesolevas määruses sätestatud ühenduse meetmed seatud eesmärkide saavutamiseks mitte üksnes vajalikud, vaid hädavajalikud; üksinda tegutsedes ei suuda liikmesriigid kõnesolevaid eesmärke saavutada;
- (22) käesolev määrus asendab komisjoni määrust (EÜ) nr 1813/97, mis tuleks seetõttu kehtetuks tunnistada;
- (23) käesoleva teksti eelnõu esitati direktiivi 79/112/EMÜ artiklis 17 sätestatud korras alalisele toidukomiteele, kes ei ole oma arvamust avaldanud, ning sama menetluse kohaselt saatis komisjon võetavate meetmete kohta ettepaneku nõukogule,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

1. Käesolevat määrust kohaldatakse toidu ja toidu koostisosade (edaspidi "nimetatud toiduained") suhtes, mida asjaomasel kujul tarnitakse lõpptarbijale ning mis on täielikult või osaliselt valmistatud:

— otsusega 96/281/EÜ hõlmatud geneetiliselt muundatud soja-oast,

— otsusega 97/98/EÜ hõlmatud geneetiliselt muundatud maisist.

2. Käesolevat määrust ei kohaldata toidu lisaainete, toiduainetes kasutatavate maitse- ja lõhnaainete või toiduainete tootmisel kasutatavate ekstrahentide suhtes, mis on nimetatud määruse (EÜ) nr 258/97 artikli 2 lõikes 1.

Artikkel 2

1. Nimetatud toiduainete suhtes kehtivad lõikes 3 sätestatud täiendavad märgistuse erinõuded.

2. Neid täiendavaid märgistuse erinõudeid ei kohaldata siiski nimetatud toodete suhtes, milles puuduvad geneetilisest muundamisest tulenev valk ja DNA.

Direktiivi 79/112/EMÜ artikliga 17 ettenähtud korras koostatakse nende toodete loend, mille suhtes täiendavaid märgistuse erinõudeid ei kohaldata, pidades silmas tehnilist arengut, toidu teaduskomitee arvamust ning muid asjassepuutuvaid teaduslike nõuandeid.

3. Täiendavad märgistuse erinõuded on järgmised:

a) kui toit sisaldab rohkem kui üht koostisainet, lisatakse direktiivi 79/112/EMÜ artiklis 6 sätestatud koostisainete nimekirja kõnealuse koostisaine järele sulgudes vastavalt sõnad "valmistatud geneetiliselt muundatud sojaost" või "valmistatud geneetiliselt muundatud maisist". Teise võimalusena võivad need sõnad esineda koostisainete nimekirja järel hästi nähtava märkusena, ühendatuna asjaomase koostisainega täрни (*) abil. Kui loetelus on juba märgitud, et koostisaine on valmistatud sojast või maisist, võib sõnade

"valmistatud geneetiliselt muundatud" asemel kasutada lühendit "geneetiliselt muundatud"; kui lühendvormi kasutatakse allmärgusena, lisatakse tärn otse sõnale "soja" või "mais". Kui ükskõik kummas vormis sõnu kasutatakse allmärgusena, peab nende kirjatüüp olema vähemalt niisama suur kui koostisainete nimekirjal;

b) toodete puhul, millel koostisainete nimekiri puudub, peavad vastavad sõnad "valmistatud geneetiliselt muundatud sojaost" või "valmistatud geneetiliselt muundatud maisist" olema toidu märgistuses selgelt nähtaval kohal;

c) kui vastavalt direktiivi 79/112/EMÜ artikli 6 lõike 5 punkti b esimesele taandele kasutatakse koostisaine kategooria nimetust, lisatakse sellele asjakohaselt sõnad "sisaldab geneetiliselt muundatud sojast / geneetiliselt muundatud maisist valmistatud ... (*)";

d) kui liitkoostisaine üks koostisaine on saadud nimetatud toiduainetest, märgitakse see ära lõpptootte märgistuses ning lisatakse punktis b ettenähtud sõnad.

4. Käesolev artikkel ei piira muid toiduainete märgistamisega seotud ühenduse õigusaktidest tulenevaid nõudeid.

Artikkel 3

Komisjoni määrus (EÜ) nr 1813/97 tunnistatakse kehtetuks.

Artikkel 4

1. Käesoleva määruse kohaseid märgistuseeskirju ei kohaldata toodete suhtes, mis on enne käesoleva määruse jõustumist ühenduses seaduslikult valmistatud ja märgistatud või seaduslikult ühendusse imporditud ja vabasse ringlusse lastud.

2. Artikli 2 kohaldamist võib toodete suhtes, mis viiakse turule komisjoni määrusele (EÜ) nr 1813/97 vastava märgistusega geneetiliselt muundatud materjali olemasolu kohta, edasi lükata kuni kuus kuud alates käesoleva määruse jõustumisest.

Artikkel 5

Käesolev määrus jõustub 90 päeva pärast selle avaldamist Euroopa Ühenduste Teatajas.

(*) Vastav(ad) koostisaine(d).

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 26. mai 1998

Nõukogu nimel
eesistuja

J. CUNNINGHAM
